

Et knækket siv (Tomas - en apostel)
Asbjørn Aavik - "Efter påskemorgen"

I Vor Frue kirke i København finder vi Thorvaldsens kendte skulpturer af de tolv apostle - hugget i marmor. Alle har et eller andet i hænderne, noget, som var karakteristisk for personen, sådan som vi kan læse os til det i Bibelen. Simon Peter bærer et stort nøglebunt. Simon Selotus har en sav i højre hånd, Paulus løfter et sværd, osv.

Efter en gudstjeneste i denne kirke blev jeg længe stående foran statuen af Tomas. Den vidnede om stor kunst. Men denne søndag, efter at alle andre havde forladt kirken, var det ikke selve kunstværket, der fængslede mig. Nej, det var noget, han holdt i venstre hånd - en vinkel (snekervinkel).

Denne måleenhed i en stærk, ung næve sagde mig pludselig alt om Tomas - før det store og nye møde med Jesus efter påskemorgen. Kunstneren havde indfanget det så fint.

Han var tvivleren i Jesu følge. En ung mand i Kristi følgeskab med de mange indvendinger, spørgsmål og den tunge grublen. Hans vinkel blev lagt på alt, hvad Mesteren sagde og gjorde. Han var sikkert en grubler. Mesterens taler og de mange undervejs ville ikke underordne sig hans klare tankers korrekte vinkelmål - en tvivlers måleenhed. En skeptiker sendt ud for at forkynde - lede andre.

I domkirken i København hviler Tomas hovedet i højre hånd. Kunstneren har fået sorgen frem, ja, noget af lidelsen frem i det unge, stærke ansigt. Tvivler og efterfølger. Tro og tvivl. Glæde og smerte.

Alligevel byttede Jesus ham ikke ud med en anden. Han vidste nemlig dette: - Der kommer et Golgata, og der kommer en påskemorgen. Og efter den en pinsedag med udrustning og ild, der tænder. Dette under vil rette den unge, stærke broder op i efterfølgelsen. Stærke fødder vil bære budskabet hundreder af mil mod øst til Indien.

Derfor blev han i følgeskabet med sin tvivl og skepsis.

Lazarus

Jesus har fået bud fra den anden side af Jordan, at den gode ven Lazarus fra Betania var syg. Og da budet nåede frem, vidste Jesus i sin alvidenhed, at Lazarus allerede var død. Til disciplene siger han: »Lazarus, vor ven, er sovet ind; men jeg drager hen for at vække ham af søvne.« Lidt senere siger Jesus lige ud, at Lazarus var død, men skal vækkes.

Da sker dette:

- Da sagde Tomas til de andre disciple: Lad os gå med, for at vi kan dø sammen med ham! ([Johs. 11,16](#))

Her er Tomas ude med sin måleenhed. Tanken, intellektets mål bliver lagt på Mesterens almagt og konfronteret med et menneske, der allerede er kold i døden. Han lægger sin egen målestok både på båren i Betania og på Jesus.

Det, der griber os stærkest her er vel det, at Skriften ingen fortsættelse har af samtalen der på østsiden af Jordan. Tomas bliver ikke revset. Der er ikke tale om en irettesættelse for øjnene af de andre. Men der er nok et bedrøvet blik i retning af en ung discipel, der her lidt højtrøstet taler for hele flokken. Hans frelserhjerter siger i kærlighed: - Denne broder er endnu i første klasse, han er ny i mit følge. Der kommer dage og år. Hvis han bliver i sporene, så... Mesteren opdagede den unge discipels målestok længe før kunstneren Thorvaldsen.

Vejen

- Og når jeg er gået bort og har gjort en plads rede for jer, kommer jeg igen og tager jer til mig, for at hvor jeg er, dér skal også I være. Og hvor jeg går hen, derhen kender I vejen. - Tomas siger til ham: Herre! vi ved ikke, hvor du går hen; hvordan kan vi så kende vejen? ([Johs. 14,3-5](#))

Som forkynder, som missionær og sendebud, står han foran Jesus og siger lige ud, at vejen er ukendt. Hans målestok mødte en solid mur tværs over vejen - så langt... Bagved - hvor du går hen - kan han ikke måle op.

Tomas var kaldet ud af den store skare, som fulgte Jesus. Taget ud sammen med elleve andre til en verdensopgave. Om det læser vi:

- Han kaldte sine tolv disciple til sig og gav dem magt over urene ånder, så de kunne uddrive dem og helbrede al slags sygdom og svaghed. ([Matt. 10,1](#))

Læser vi videre, finder vi navnet Tomas blandt de tolv. Han var altså ordineret af Herren selv. Han havde fået stor guddommelig magt. Og så alligevel ved et stop i vandringen og efterfølgelsen: - Herre, vi ved ikke, hvor du går hen. Vi kender ikke vejen....

Jo, en apostel og disciple havde i sandhed behov for fornyelse. Behov for nye møder med Jesus til åbenbaring, vejledning og trøst.

På disse områder er Bibelen vidunderlig og herlig for en anden stakkel i anno 1985. Et snublende og fejlende barn. Ordineret. Indviet til tjeneste med lederes hænder på sit hoved i de ganske unge år. Og så de mange fejl. Min egen målestok igen og igen. Et lille Tomas-mål lagt i Guds evighedslængde. Altid målt for kort til mig selv og til de andre... Men de fire evangelier er stærke, hvor vi er svage og svigter. Hvordan det? Jo, Jesus sendte ikke denne fejlende disciple væk. Han blev bedrøvet over ham, men beholdt ham alligevel. For Frelseren vidste: Der kommer et Golgata, en påskemorgen og en pinsedag. Disse gennembrydende kræfter vil forny dette mit fejlende barn. Omskabe denne tvivlende apostel til en troens helt i forreste linie.

Dette er Bibelens Jesus - ham, vi tilbeder og kaster os i støvet for. Og bliver oprejst af igen af guddommelige kræfter.

Det var denne tvivl om vejen hos Tomas, der fik Jesus til at holde en stor tale på det, som den dag blev til et »medarbejdermøde« i fri luft. På den forreste lyngtue har Filip sat sig ved siden af Tomas. Jeg håber, du vil tage dig tid til at læse fortsættelsen af vers 3-5, der blev citeret. Muligvis et par skridt nærmere disse to, som har tvivlens nagende smerte i hjerterne, forkynder Jesus

- Og jeg vil bede Faderen, og han skal give jer en anden talsmand til at være hos jer til evig tid, Sandhedens Ånd, som verden ikke kan tage imod, fordi den ikke ser den; men I kender den, thi den bliver hos jer og skal være i jer. ([Joh.14,16-17](#))

Hvilket løfte til to fejlende børn! Dette er Jesus. Og det er Tomas, Filip og han, som skriver dette. Pinsedag lagde Tomas for altid sin egen målestok væk.

Otte dage senere

Var det specielt på grund af Tomas, at Jesus på ny åbenbarer sig for medarbejderflokket? Han vidste, at nu har dette barn efter otte omflakkende dage og nætter igen fundet tilbage til fællesskabet. En hel uge havde han flakket om. Vi ved ikke hvor, men han havde helt sikkert ikke haft det godt med sig selv. Opstandelse? Vist sig for de andre? Talt til dem? Velsignet dem med sin fred?

For mig personlig har Tomas altid stået som en, der havde læst meget. Og holdt af at læse. Hans land var jo en provins inden for det store romerske verdensrige med en rig litteratur. Den stammede specielt fra de kendte græske filosoffer i de sidste århundreder før Kristi fødsel. Og græsk var jo det litterære hovedsprog, Tomas voksede op med. Så det, der skete med Jesus, stemte ikke med

filosofiens tykke bøger. Stemte ikke med hans egne vågne, unge tankebaner. Paulus havde endnu heller ikke skrevet sit hyrdebrev om at »tage enhver mennesketanke til fange ind under lydighed mod Kristus« ([2.Kor. 10,5](#)).

Der var heller ikke blevet nogen heltedød for Tomas. - Dø med ham... Sådan havde han jo proklameret sit store mod. I farens stund under oliventræerne i Getsemane greb frygten ham, som den greb de andre. Kun én havde mod - forræderen Judas. Så den unge idealist var nok skamfuld. Orkede ikke at vise sig blandt disciplene igen.

Skriften lærer os her, at som troende kan jeg gå glip af meget ved at holde mig borte fra de helliges samfund. Mest måske småmøder - uden nogen kendt prædikant. Bedemøder i et lille rum. Netop det skete med Tomas. Han gik glip af den store oplevelse, da Jesus pludselig om aftenen på opstandelsesdagen stod midt blandt sine, åndede på dem og sagde: »Modtag Helligånden«.

Derefter blev Herrens andet besøg en Tomas-stund ([Johs. 20,26-29](#)).

Jesus tager sig af denne ene blandt de elleve. Redder ham tilbage til fællesskab og tjeneste.

Nu kunne Mesteren have sagt til ham:

- Godt, at du kom. Du skal høre et alvorsord nu - noget, jeg har ventet med at sige. Men disse to-tre år, du har været i mit følge, har du igen og igen skuffet mig. Det har du også nu, da jeg er kommet tilbage fra graven. Du sagde jo til disse mine venner (her slår Jesus ud med hånden), at du ikke kunne eller ville tro. Og så kan du jo ikke fortsætte som forkynder. Hvordan skulle du kunne lede andre til tro, når du selv ikke tror? Det er nok bedst, at du pakker din bylt og ruller dit sengetøj sammen. Så finder du et æsel og rider tilbage til Galilæa.

Og stilheden ville have sænket sig over flokken.

Tomas havde endnu ikke løftet sine øjne. Havde bare vendt sig om og fundet en dør - ud. Og hans unge hjerte ville have sagt: Mesteren har ret. Jeg har fejlet. Grædende ville han have gået og gået...

Nej, sådan sagde Jesus ikke. Det er ikke på den måde, han tager sig af svigtende, tvivlende og ulykkelige børn i sit følge.

Han blotter sin side dér, hvor spydet gik ind. Han rækker hænderne med naglemærkerne frem mod Tomas:

- Bare rør ved dem, Tomas. Det var for din skyld og for hele verdens, jeg fik dem. Kom med din finger. Kom med hånden. Kom bare! Nej, gå ikke!

Og et svigtende barn gik lige ind i fornyelse til tro:

- Min Herre og min Gud! Så var han reddet for resten af sit liv, og for det evige.

Kunne ikke også du netop nu finde en plads ved siden af Tomas. Så kan I sammen i et knæfald opleve, at Jesus på ny tager sig af dig. Til et rigt og stærkt åndeligt liv. Og til hengivelse og tjeneste.

(Asbjørn Aavik - "Efter påskemorgen" Dansk Luthersk Forlag 1985 - Shafan 07-03-14)